

پایگاه داده ها
(ایجاد بانکهای اطلاعاتی)

مدرس :

جناب آقای دکتر پورحاجی کاظم

کاری از :

حمیدرضا ترابی (فرشاد)

به نام

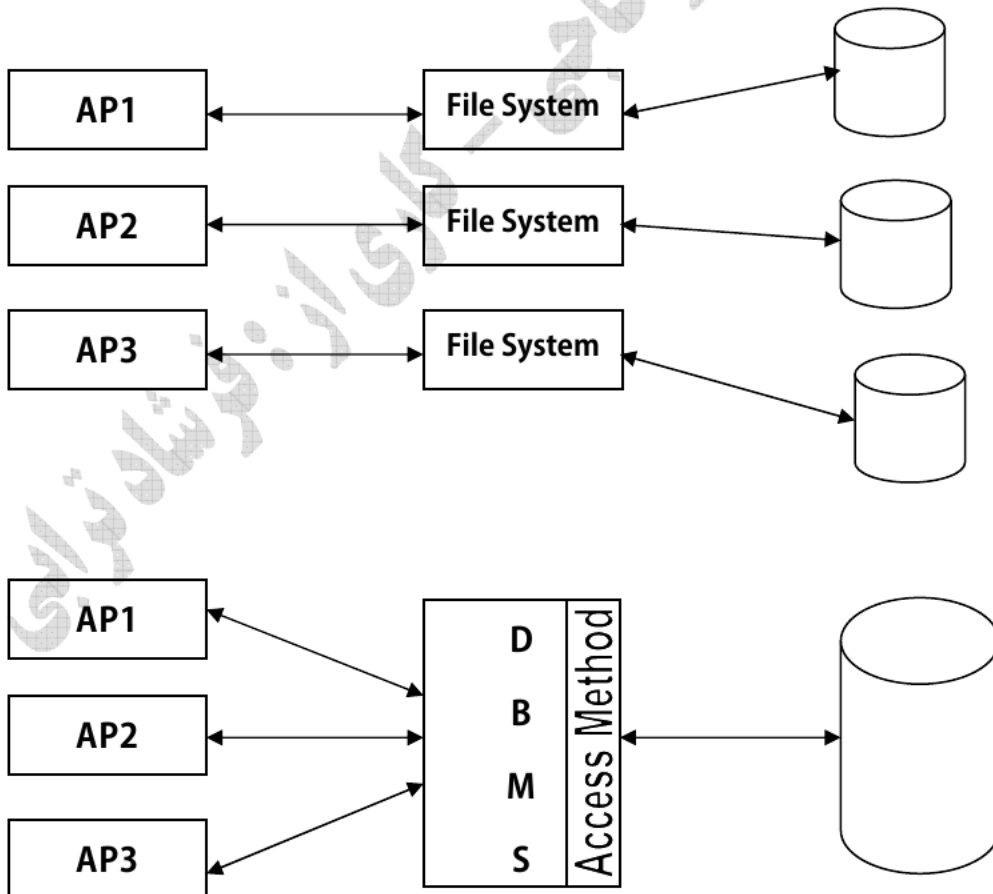
خدایی که

جز او نمی پرستم

- 1 . DBMS Architecture
- 2 . Different Concepts in DBMS
- 3 . ER (Entity Relationship) Model
- 4 . Relational Data Model
- 5 . Relational Algebra
- 6 . SQL (Standard Query Language)
- 7 . Functional Dependency
- 8 . Normalization

File based system VS. Database system ●

مقایسه سیستم مبتنی بر فایل با پایگاه داده

تفاوت ها :

۱- افزونگی Redundancy

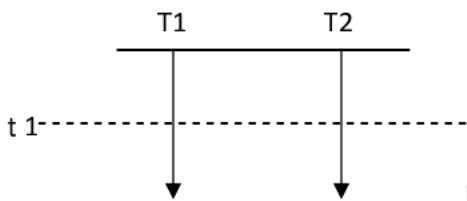
۲- امنیت Security

۳- جامعیت Integrity

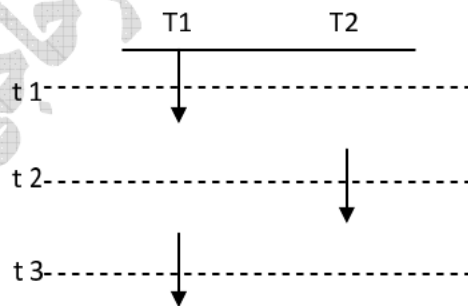
۴- DSL (Data Sub Language)

۵- همروندی Concurrency

۶- ترمیم Recovery

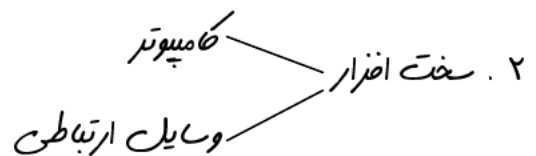
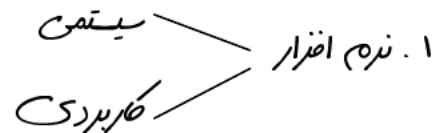

همزمان (موازی)

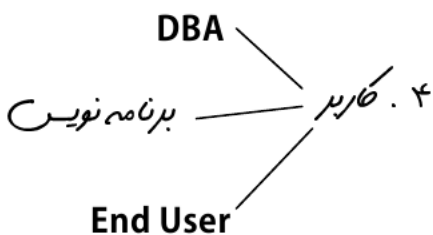

همروند

عناصر اصلی محیط پایگاه داده :

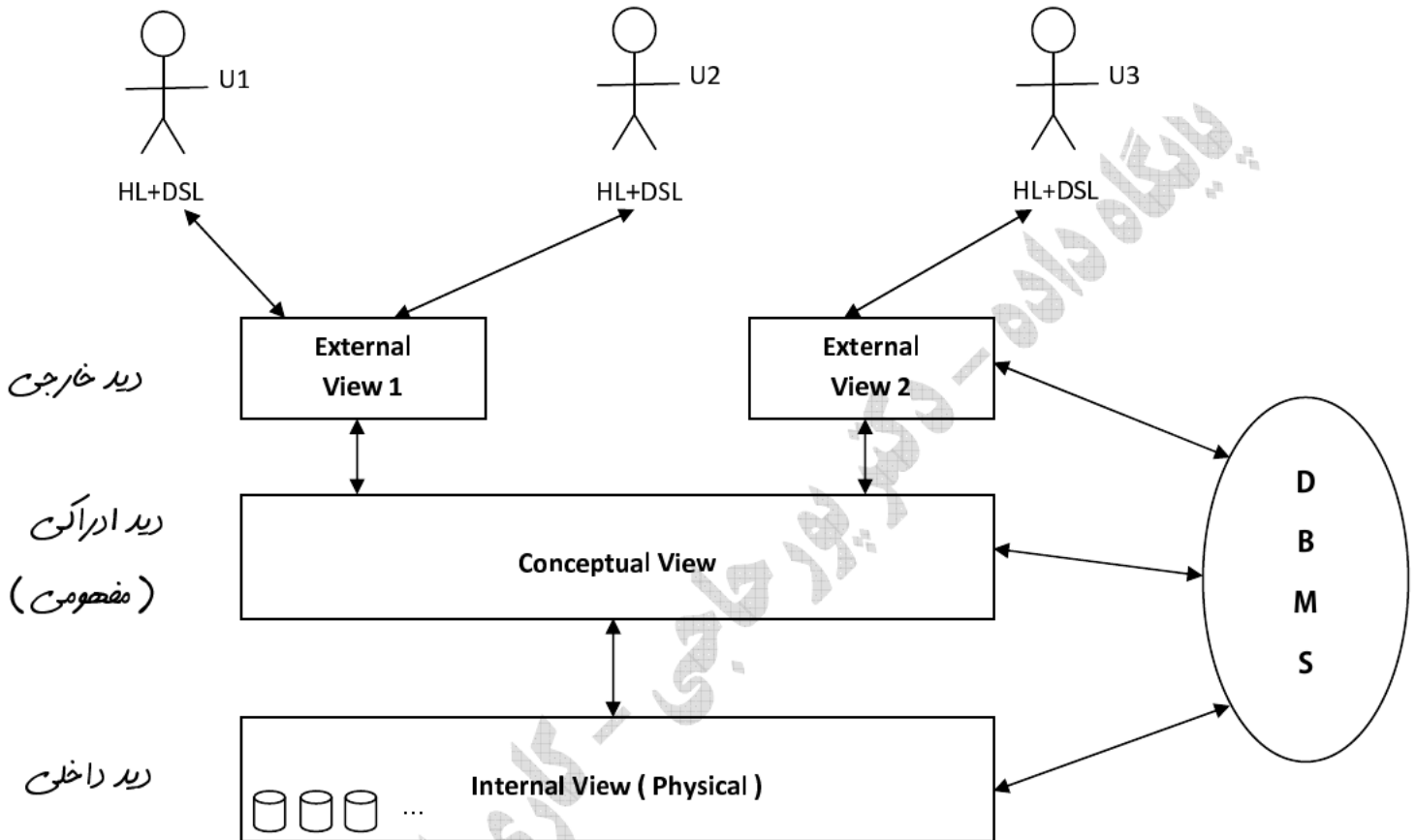

۳. داده

● معماری پایگاه داده:

3 Layer (ANSI / SPARC) Architecture

External View: دید کاربران پایگاه داده نسبت به آن می باشد.

Conceptual View: دید مدیر پایگاه داده (DBA) نسبت به آن می باشد (معمولاً همان ER)

Internal View: نحوه ذخیره شدن پایگاه داده روی رسانه ذخیره سازی است.

HL (Host Language): برای نوشتن user interface برنامه به کار می رود

مانند: VC++, C#, Java, ...

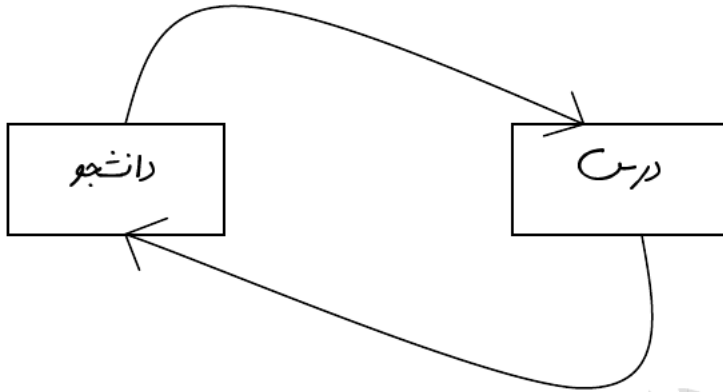
ER (Entity Relation) Model ●

مدل ارتباط موجودیت ها

۱. شناسایی موجودیت ها

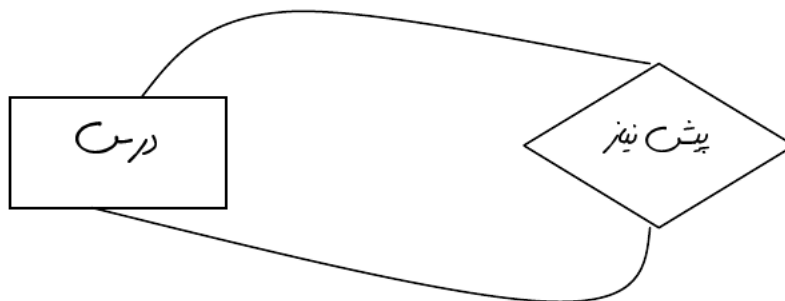
۲. ارتباط بین موجودیت ها

روش منوخ

درجه رابطه: به تعداد موجودیت های که در یک رابطه شرکت می کنند ، درجه آن رابطه می گویند.
 بعنوان مثال رابطه با یک رابطه درجه ۲ است ، درجه یک رابطه ۱ هم می تواند باشد ،

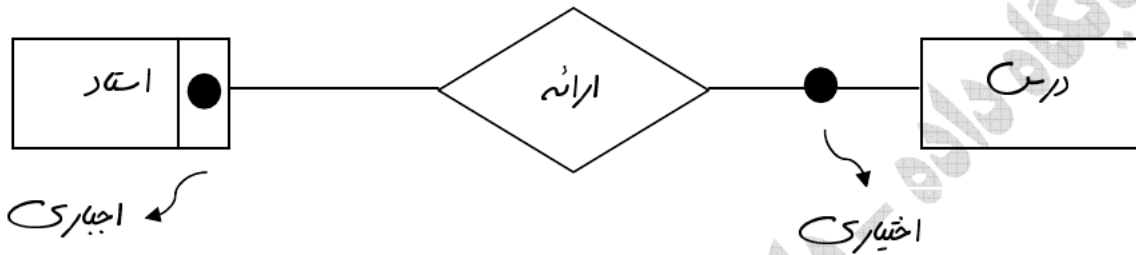
مانند:

پایگاه داده ها - دکتر پورحاجی کاظم

1-1 }
 1-n } **Connectivity (اتصال)** ●
 n-n }

شرکت اجباری و اختیاری در رابطه:

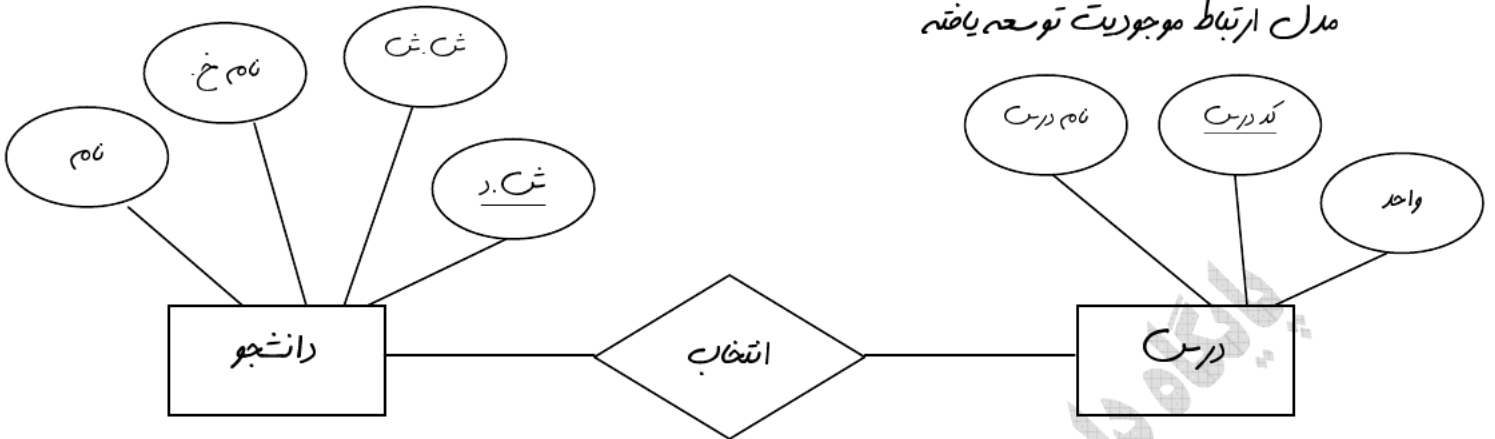
در اینجا در یک ترم می توانیم درس داشته باشیم که ارائه نشود، ولی استاد حتما باید حداقل یک درس ارائه کند.

● **Cardinality (حد):**

EER Model (Extended Entity Relation)

مدل ارتباط موجودیت توسعه یافته

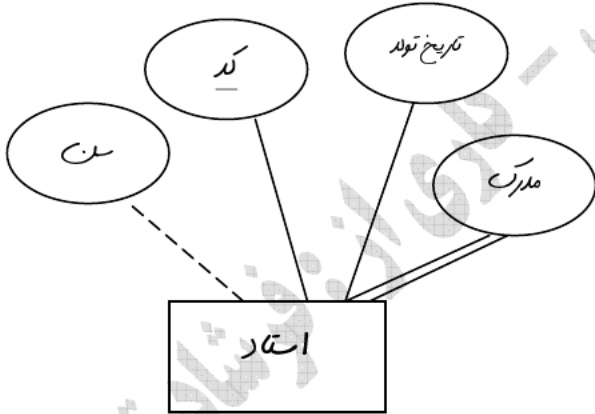
انواع صفات خاصه:

۱. Simple / Composite (ساده / مرکب)

۲. Single Valued / Multi Valued (تک مقداری / چند مقداری)

۳. Key (کلیدی)

۴. Derived (مشتق شده)

صفات ساده / مرکب: صفاتی که قابل تجزیه نباشد ساده، و اگر قابل تجزیه باشد مرکب است.

صفات تک مقداری / چند مقداری: چند مقداری مثل چند مدرک برای یک استاد

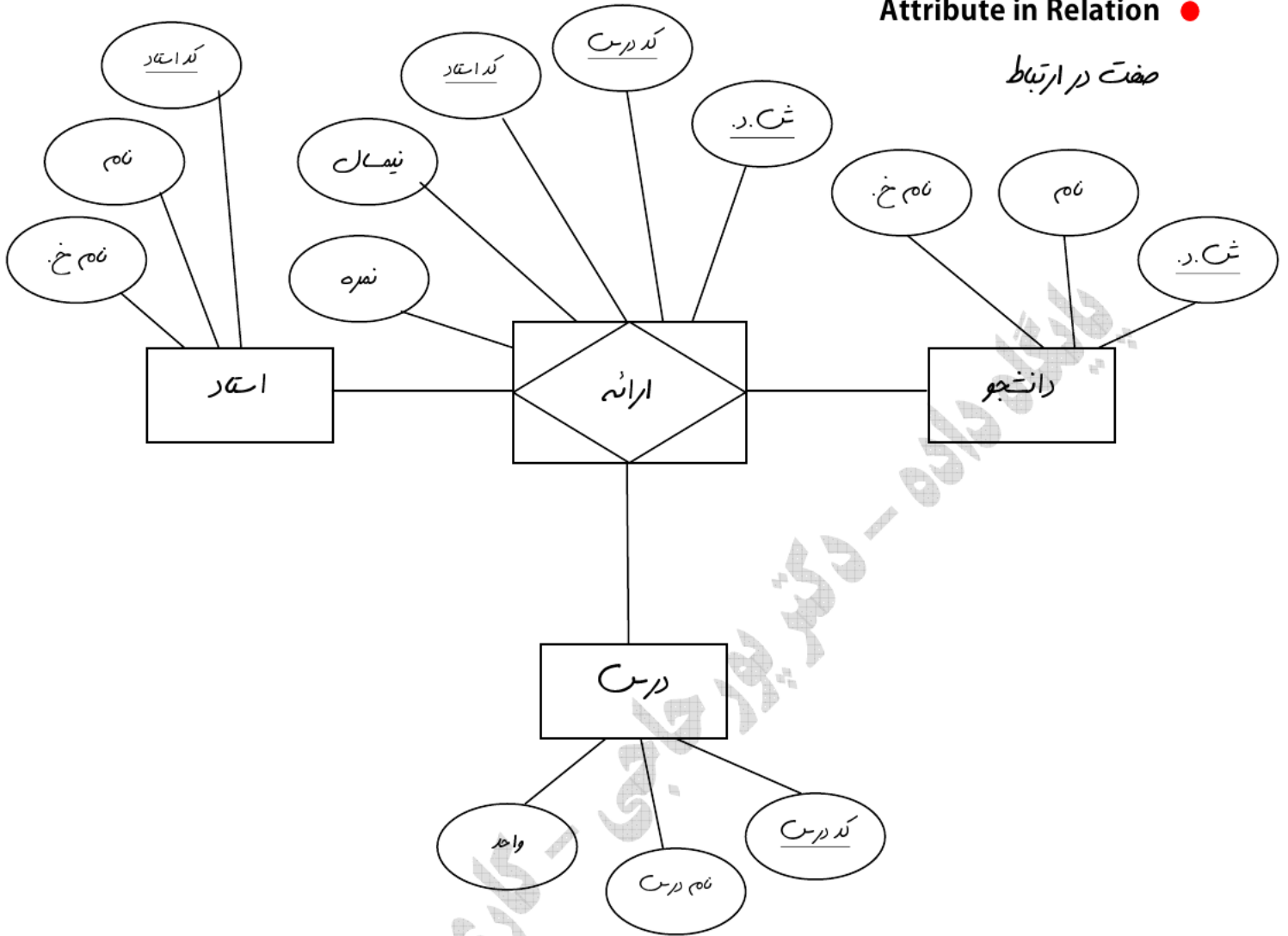
صفات کلیدی: صفاتی که در بین نمونه های مختلف موجودیت، مقدار منحصر به فرد داشته باشد.

صفات مشتق شده: صفاتی است که از روی صفات دیگر محاسبه شده و به دست می آید.

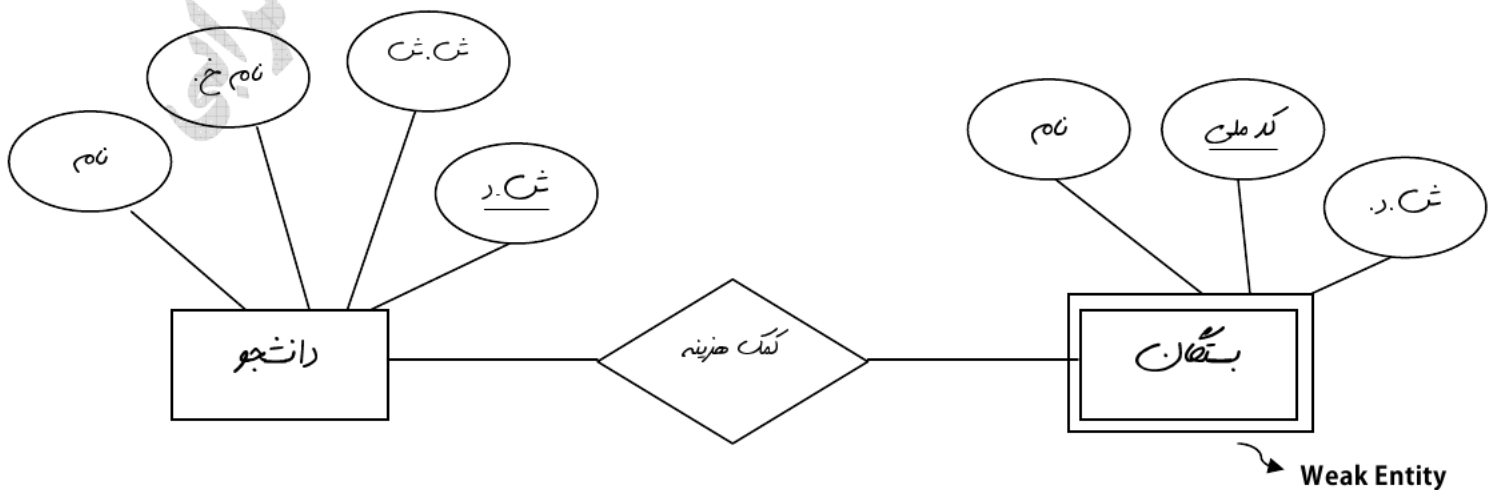
Attribute in Relation ●

صفت در ارتباط

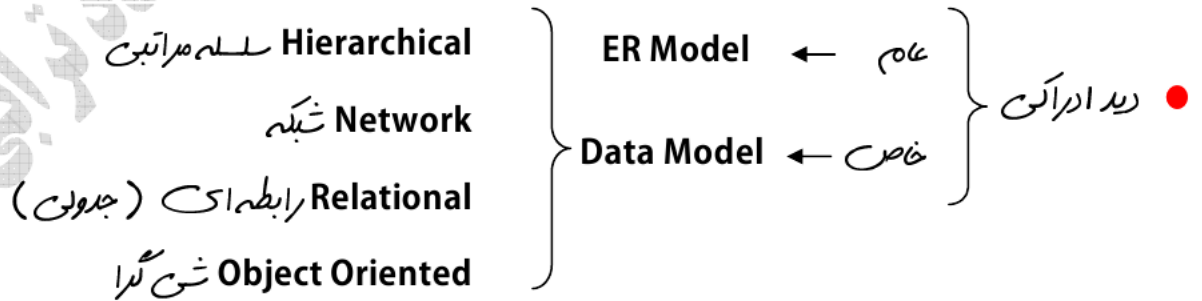
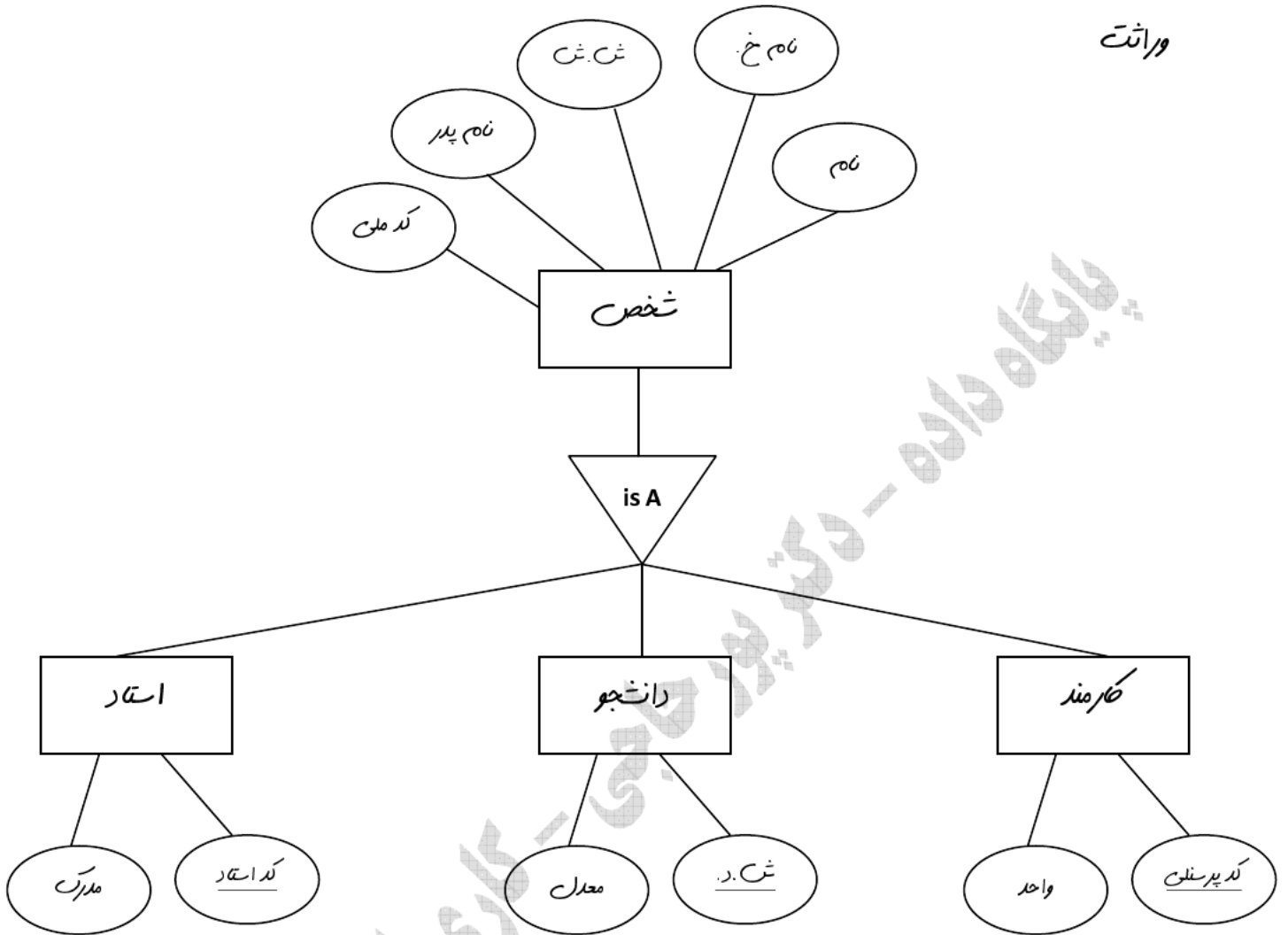
Existence Dependency ●

وابستگی وجودی

Attribute Sharing (Inheritance) ●

وراثت

● استقلال داده ها

۱. استقلال فیزیکی داده ها: منظور این است که هرگونه تغییر در لایه داخلی از دید کاربران پنهان می ماند، مثلاً اگر ساختار فایل عوض شود یا نوع رسانه تغییر کند، کاربران هیچ اطلاعی از این موضوع نخواهند داشت.

۲. استقلال منطقی داده ها: هرگونه تغییر در لایه ادراکی از دید کاربران پنهان است.

نکته: تفاوت DBA و DA در این است که DA فرد غیرفنی در امر پایگاه داده است که تنها نیازمندی های داده ای و جریان داده ها و ... را مشخص می کند، ولی DBA متخصص پایگاه داده است و مدل ER را ترسیم می کند.

● Transaction (تراکنش)

تعریف: مجموعه ای از عملیات است که روی پایگاه داده اجرا می شود.

یک تراکنش معمولاً از دستورات زیر تشکیل می شود:

Read (a) ← قلم داده a را از پایگاه داده می خواند.

Write (a) ← قلم داده a را در پایگاه داده می نویسد.

Abort یا Rollback ← زمانی که این دستور در بدنه تراکنش اجرا شود، اجرای آن تراکنش با شکست مواجه شده و تمامی تغییرات انجام شده توسط این تراکنش در پایگاه داده باید خنثی گردد.

Commit ← با اجرا شدن آن، اجرای یک تراکنش با موفقیت به پایان رسیده و تمامی تغییراتی که توسط آن اعمال شده، تثبیت می شود.

خصوصیات یک تراکنش :

Atomicity Consistency Isolation Durability

Atomicity (یکپارچگی) : یک تراکنش ، یا باید همه دستورات آن اجرا شده و با موفقیت **commit** کند و یا اینکه هیچ یک از دستورات آن اجرا نشود ، بنابراین اگر در وسط اجرای تراکنش ، دستور **abort** اجرا شود ، باید اثر تمام دستورات اجرا شده خنثی گردد.

Consistency (سازگاری) : با اجرای یک تراکنش ، پایگاه داده از یک وضعیت سازگار به وضعیت سازگار دیگر می رود .

Isolation (انزوا) : اگر چند تراکنش بصورت همروند اجرا شوند ، اثر اجرای آنها باید مانند حالتی باشد که آن تراکنش در انزوا و بصورت تکی اجرا می شود .

Durability (پایداری) : اگر تراکنشی شروع به اجرا کرده و با موفقیت **commit** کند، اثرات آن، تحت هیچ شرایطی نباید از پایگاه داده پاک شود .

Data Dictionary یا فرهنگ داده : شامل توضیحاتی در رابطه با هر اسم استفاده شده در پایگاه داده می باشد ، مثلا اسم یک جدول یا **view**

System Catalog : اطلاعاتی دربارگی وسیع تر از فرهنگ داده است ، و خود فرهنگ داده هم زیر مجموعه ای از **System Catalog** است .

● Relational Data Model

مدل داده‌ای رابطه‌ای (جدولی)

رابطه:

$$x R y = (x, y)$$

$$R1 = \{ (2,4), (5,6), (3,9) \}$$

یادآوری ضرب دکارتی:

$$A = \{ 1, 2 \} \quad B = \{ 3, 4 \}$$

$$A \times B = \{ (1,3), (1,4), (2,3), (2,4) \}$$

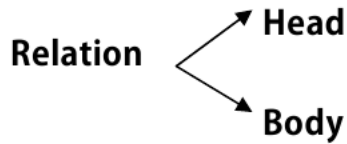
مثلاً R1 زوج مرتب‌هایی که جمع آنها زوج است:

$$R1 = \{ (1,3), (2,4) \}$$

می‌توان رابطه‌ای مانند R2 بصورت زیر داشت:

$$R2 = R1 \times \{ 5, 6 \} = \{ (1,3,5), (1,3,6), (2,4,5), (2,4,6) \}$$

به یک رابطه در ریاضی Relation و در بحث پایگاه داده Table گویند و به همین ترتیب، به هر چندتایی مرتب در ریاضی Tuple و در پایگاه داده Record گویند.

Name	Lname	STNO
Farshad	Torabi	896901
Reza	Hasani	906952
Ali	Modiri	906941

Head (R) = { Name,Lname,STNO }

Body (R) = { (Farshad,Torabi,896901),(Reza,Hasani,906952),(Ali,Modiri,906941) }

Degree (درجه) رابطه: تعداد ستون‌های یک رابطه را درجه رابطه گویند.

Cardinality (حد) رابطه: تعداد سطرها (records) یک رابطه را **Cardinality** آن گویند.

Degree (R) = n(Head(R))

Cardinality (R) = n(Body(R))

خصوصیات مدل داده‌ای رابطه‌ای:

۱. در یک رابطه یک ستون نمی‌تواند نمایانگر یک صفت مرکب باشد.

۲. در یک رابطه ترتیب ستون‌ها مهم نیست.

۳. در یک رابطه recordها ترتیب خاصی ندارند.

۴. در یک رابطه record تکراری وجود ندارد.

● انواع Key :

1 - Super Key

2 - Candidate Key

3 - Primary Key

4 - Secondary Key (Alternative Key)

5 - Foreign Key

Super Key (ابر کلید) : مجموعه صفات **A** در یک رابطه ابر کلید است اگر در نمونه های مختلف record های آن رابطه ، مقدار منحصر به فردی داشته باشد .

Candidate Key (کلید کاندید) : مجموعه صفات **A** در یک رابطه کلید کاندید است اگر اولاً ابر کلید باشد ، ثانیاً با حذف هر کدام از صفات آن ، خاصیت منحصر به فرد بودنش از بین برود .

Primary Key (کلید اصلی) : کلید کاندیدی است که از طرف مدیر پایگاه داده انتخاب می شود . معیار مدیر پایگاه داده برای انتخاب کلید اصلی از بین کلید های کاندید ، به شرح زیر است :

الف) درجه اهمیت کلید کاندید مربوطه (مثلاً اثر جستجو ها بر اساس آن باشد)

ب) کوچک بودن از نظر سایز

Secondary Key (کلید ثانویه یا فرعی) : کلید کاندیدی است که بعنوان کلید اصلی انتخاب شده است .

Foreign Key (کلید خارجی) : صفت یا صفاتی است که در یک جدول دیگر بعنوان کلید اصلی تعریف شده اند .

● Integrity Rules in Relational Model

قوانین جامعیت در مدل رابطه‌ای

1 - Intra-Relation integrity rule درون رابطه‌ای

2 - Entity integrity rule موجودیتی

3 - Referential integrity rule ارجاعی

قانون جامعیت درون رابطه‌ای: یک رابطه به تنهایی درست تعریف شده باشد (مثلاً شامل صفت مرکب نباشد).

قانون جامعیت موجودیتی: این قانون می‌گوید که مقدار هر یک از ستون‌های کلید اصلی، نمی‌تواند NULL باشد.

قانون جامعیت ارجاعی: بیانگر این موضوع است که مقدار کلید خارجی یا باید NULL باشد یا همان مقداری را داشته باشد که در جدول اصلی دارد.

● Relational Algebra

جبر رابطه‌ای

نکته مهم: مجموعه رابطه‌ها نسبت به همه عملگرهای جبر رابطه‌ای بسته است، بعبارت دیگر نتیجه اعمال هر عملگر جبر رابطه‌ای روی رابطه‌ها، باز هم یک رابطه است.

عملگر انتخاب (گزینش یا Select): برای انتخاب recordهایی از یک رابطه بکار می‌رود که شرط یا شروطی را ارضا کنند.

$\delta (R)$
شرط

جدول زیر را که S متعلق به تهیه کنندگان و P قطعات من باشد را در نظر بگیرید:

S (S# , Sname , City , Status)

P (P# , Pname , Color , Type , Weight , City)

SP (S# , P# , Qty)

از این پس در هر سؤال Query (پیشی) از پایگاه داده مطرح خواهد شد.

* مشخصات تهیه کنندگان را بدید که در شهر تبریز هستند.

$$\delta (S)$$

City='TBZ'

* مشخصات قطعاتی را بدید که به رنگ آبی هستند و جنس آنها از آهن است.

$$\delta (P)$$

Color='Blue' and Type='iron'

عملگر پرتو (Project) : برای انتخاب ستون یا ستون هایی از یک رابطه بکار می رود.

$$\Pi (R)$$

نام ستون ها

* نام و شهر همه تهیه کنندگان را بدید.

$$\Pi (S)$$

Sname, City

* شماره قطعاتی را بدید که توسط تهیه کننده S2 تهیه شده اند.

$$\Pi (\delta (SP))$$

P# S#='S2'

* نام تهیه کننده را بدهد که در شهر اصفهان هستند.

$$\Pi (\delta(S))$$

Sname City='ISF'

* شماره قطعاتی را بدهد که توسط تهیه کننده S2 و S5 تهیه شده اند.

$$\Pi (\delta(SP))$$

P# S#='S2' OR 'S5'

● عملگرهای مجموعه‌ای

$$R1 \cup R2$$

شرط:

$$R1 \cap R2$$

$$\text{head}(R1) = \text{head}(R2)$$

$$R1 - R2$$

* نام شهرهایی را بدهد که هم محل انبار حداقل یک قطعه باشند و هم اینکه حداقل یک تهیه کننده در آن واقع شده باشد.

$$\Pi (S) \cap \Pi (P)$$

City City

Cartesian Product

ضرب دکارتی

$$R1 \times R2$$

$$\text{Head}(R1 \times R2) = \text{Head}(R1) \cup \text{Head}(R2)$$

$$\text{Card}(R1 \times R2) = \text{Card}(R1) * \text{Card}(R2)$$

جدول S

S#	Sname	City	Status
S1	A	TBZ	20
S2	B	ISF	14
S3	C	THR	18

جدول P

P#	Pname	Color	Type	Weight	City
P1	D	Blue	Iron	250	THR
P2	E	Red	Plastic	350	TBZ
P3	F	Yellow	Wood	150	TBZ

S x P

S#	Sname	S.City	Status	P#	Pname	Color	Type	Weight	P.City
S1	A	TBZ	20	P1	D	Blue	Iron	250	THR
S1	A	TBZ	20	P2	E	Red	Plastic	350	TBZ
S1	A	TBZ	20	P3	F	Yellow	Wood	150	TBZ
S2	B	ISF	14	P1	D	Blue	Iron	250	THR
S2	B	ISF	14	P2	E	Red	Plastic	350	TBZ
S2	B	ISF	14	P3	F	Yellow	Wood	150	TBZ
S3	C	THR	18	P1	D	Blue	Iron	250	THR
S3	C	THR	18	P2	E	Red	Plastic	350	TBZ
S3	C	THR	18	P3	F	Yellow	Wood	150	TBZ

در مثال فوق، همانگونه که مشاهده می کنید، هر سطر از جدول S با تک تک سطرهای جدول P آمده است.

θ - Join

$$R1 \times R2 \equiv \delta_{\theta} (R1 \times R2)$$

شرط: θ شرط: θ

Natural Join

پیوند طبیعی

$$R1 \bowtie R2 \equiv R1 \times R2$$

$R1.Col = R2.Col$

↓   ↓
کلید اصلی   کلید خارجی: معمولاً

* نام تهیه کنندگان را بدهد که قطعه P2 را تهیه کرده اند.

$$\Pi (\delta_{Sname \ P\#='P2'} (S \bowtie SP))$$

* نام، رنگ و وزن قطعاتی را بدهد که توسط S3 تهیه شده اند.

$$\Pi (\delta_{Pname,Weight,Color \ S\#='S3'} (P \bowtie SP))$$

* نام تهیه کنندگان را بدهد که قطعات به رنگ قرمز تولید کرده اند.

$$\Pi ((\delta_{Sname \ Color='Red'} (P) \bowtie SP) \bowtie S)$$

∞ Semi-Join

$$R1 \bowtie R2 \equiv \prod_{R1 \text{ ستون های}} (R1 \bowtie R2)$$

* مشخصات قطعاتی را بدهد که در تهران انبار شده و تعداد آنها بیشتر از ۲۰۰ باشد.

$$\delta_{City='THR'} (P) \bowtie \delta_{Qty > 200} (SP)$$

Left Outer Join (L.O.J)	} Outer Join فرا پیوند
Full Outer Join (F.O.J)	
Right Outer Join (R.O.J)	

نتیجه فرایوند چپ ۲ رابطه (L.O.J)، همان نتیجه join طبیعی است، با این تفاوت که record های join ندری رابطه سمت چپ نیز به نتیجه اضافه می شود و به جای ستون های رابطه (همه) NULL گذاشته می شود. R.O.J هم به همین ترتیب است و به جای رابطه سمت چپ، بر رابطه سمت راست عمل می کند و F.O.J رکورد های join ندری هر دو طرف را شامل می شود.

*نام و دیارتمان تمام اساتید را بدهد، حتی اگر دیارتمان استادی هنوز مشخص نشده است.

Prof (Prof# , Pname , Dept#)

Dept (Dept#,title,off#)

Π (Prof L.O.J Dept)
Pname,title

Semi-Minus

عملگر شبه تفاضل

$R1 \text{ Semi-Minus } R2 \equiv R1 - (R1 \cap R2)$

*نام تهیه کنندگان را بدهد که قطعه P2 را تهیه نکرده اند.

Π (S Semi-Minus δ (SP))
Sname P#='P2'

عملگر جایگزینی

$$R1 \leftarrow R2$$

مثال :

$$R1 \leftarrow (S \bowtie SP) \bowtie P$$

$$R2 \leftarrow \delta_{P\#='P2'}(SP)$$

$$\Pi(R2)$$

عملگر نامگذاری

$$\rho_K(R)$$

به رابطه R در Query مربوطه اسم متعارف K می دهد .

مثال : نام و شهر جفت تهیه کنندگانی را بدهد که هم شهری هستند (در خروجی اطلاعات زاید رده نشود)

$$\Pi_{S.Sname, K.Sname, S.City} (S \times \rho_K(S))$$

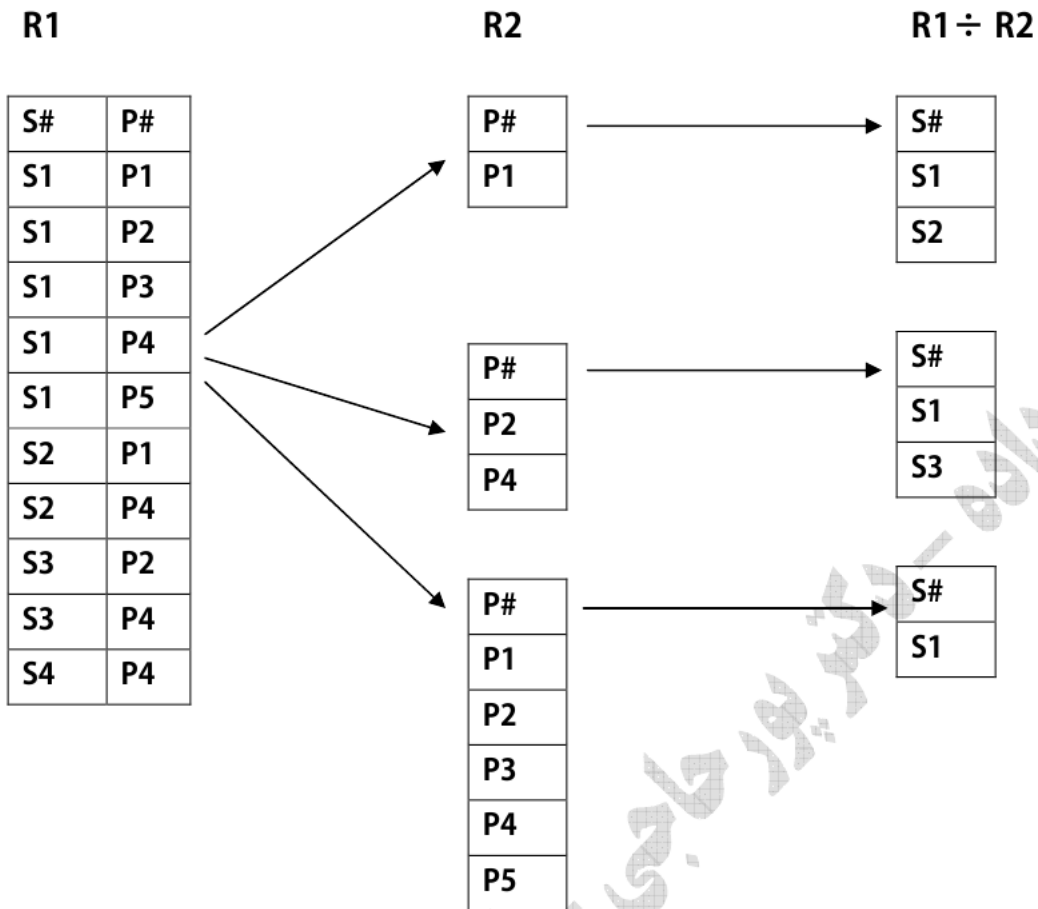
$S.City = K.City \text{ and } S.S\# < K.S\#$

Division

تقسیم

$$R1 \div R2$$

شرایط : $Head(R2) \subset Head(R1)$ جواب : $Head(R1 \div R2) = Head(R1) - Head(R2)$

مثال : شماره تهیه کنندگان را بدهد که همه قطعات را تهیه کرده اند.

$$\prod_{S\#,P\#} (SP) \div \prod_{P\#} (P)$$

SQL (Standard Query Language) ●

Data Types :

Small int , integer , float , decimal(p,q) , numeric(p,q) , char(n) , varchar(n) ,
Time , Date , Logical , TimeStamp , Bit(n)

ایجاد یک جدول :

بعنوان مثال جدول تهیه کنندگان را با SQL بدین صورت ایجاد می کنیم :

Create Table S

(SNO char(6),

Sname char(20) Not NULL,

City char(3),

Status small int,

Primary Key (STNO),

Check (Status>0));

و حال جدول SP

Create Table SP

(SNO char(6),

PNO char(6),

Qty integer,

Primary Key (SNO,PNO),

Foreign Key (SNO) References S

On Delete Cascade

On Update Cascade ,

Foreign Key (SNO) References S

On Delete Cascade

On Update Cascade);

نکته: برای تعریف مقدار پیش فرض از **default** استفاده می‌کنیم ، مثلا:

Status small int default 17

ویرایش جدول:

Alter Table S

Add Address varchar(300);

Alter Table S

Modify SNO char(10);

نکته: بعد از تعریف کلید اصلی ، برای کلیدهای فرعی می‌توان منحصر به فرد بودن آنها را بصورت زیر حفظ کرد:

Unique (Nation_Code)

مثال برای کد ملی دانشجوی در سیستم انتخاب واحد

ایجاد index :

Create Index SndIdx on S(Sname) ASC

نکته: در SQL برای نشان دادن حالت صعودی از **ASC** و حالت نزولی از **DESC** استفاده می‌کنیم .

دستور Select :

Select نام ستون ها

From نام جدول

Where شرط

Order By نام ستون ها

Group By نام ستون ها

Having شرط

*نام تهیه کنندگان را بدهد که در شهر تبریز ساکن اند .

Select Sname
From S
Where City='TBZ'

*شماره قطعاتی را بدهد که توسط S2 تهیه شده اند .

Select P#
From SP
Where S#='S2'

عملگر in :

*شماره تهیه کنندگان را بدهد که قطعات P2 یا P4 یا P7 را تهیه کرده اند .

Select S#
From SP
Where P# in ('P2','P4','P7')

عملگر between :

Select *
From S
Where Status between 15 and 19

عملگر like :

Select Sname, City
From S
Where Sname like '%Sazi' یا ' _ _ t ' یا '%Sazi%'

% نشانگر چند کاراکتر مجهول و _ یک کاراکتر مجهول است .

نکته: جهت جلوگیری از نمایش داده تکراری می توان از **Distinct** استفاده کرد:

Select Distinct S#

From SP

مرتب سازی نتیجه بر اساس ستون (ها)

Select Sname, City

From S

Order By Sname ASC یا DESC

عملگر is NULL :

Select Sname

From S

Where City is NULL

پیوند جدول ها :

SxP ضرب دکارتی →
Select *
From S,P

θ -Join →
Select *
From S,P
Where شرط

∞ →
Select *
From S,P
Where S.S#=SP.S#

*نام تهیه کنندگان را بدهد که قطعه P6 را تهیه کرده اند .

Select Sname

From S,SP

Where S.S#=SP.S# and P#='P6'

*نام ، رنگ و جنس قطعاتی را بدهد که توسط S3 تهیه شده اند .

Select Pname,Color,Type

From P,SP

Where P.P#=SP.P# and S#='S3'

*نام و وزن قطعاتی را بدهد که توسط ماشین سازی تبریز تهیه شده اند .

Select Pname,Weight

From S,SP,P

Where S.S#=SP.S# and P.P#=SP.P# and S.City='TBZ' and Sname='MashinSazi'

*نام و شهر جفت تهیه کنندگان را بدهد که هم شهری هستند (اطلاعات زاید و تکراری ندهد)

Select First.Sname,Second.Sname,First.City

From S as First,S as Second

Where First.City=Second.City and First.S#<Second.S#

Select های متداخل (تودرتو)

*نام تهیه کنندگان را بدهد که قطعه P2 را تهیه کرده اند .

Select Sname

From S

Where S# in (

Select S#

From SP

Where P#='P2')

*نام تهیه کنندگان را بدهد که قطعات به رنگ قرمز تهیه کرده اند .

Select Sname

From S

Where S# in (

Select S#

From SP

Where P# in (

Select P#

From P

Where Color='Red'))

- جداول زیر مربوط به یک دانشگاه است :

Stud (S#,Sname,City,Avg,Clg#)

CRS (C#,Cname,Unit,Clg#)

Prof (P#,Pname,Deg,Clg#)

SEC (S#,C#,P#,Term,Score)

Clg (Clg#,Clgname,P#)

*نام دانشجویان را بدهد که در دانشکده کامپیوتر تحصیل می کنند .

Select Sname

From S tud

Where Clg# in (

Select Clg#

From Clg

Where Clgname='Computer')

*نام درس هایج را بدهد که استاد پورحاجی در نیمسال اول ۹۰-۸۹ ارائه کرده است .

Select Cname

From CRS

Where C# in (

Select C#

From SEC

Where Term=891 and P# in (

Select P#

From Prof

Where Pname='Pourhaji'))

*نام دانشجویانی را بدهد که درس ریاضی ۱ را با استاد علوی که در دانشکده مکانیک ارائه شده را در نیمسال دوم ۹۰-۹۱ انتخاب کرده اند .

Select Sname

From Stud

Where S# in (

Select S#

From SEC

Where Term=902 and P# in (

Select P#

From Prof

Where Pname='Alavi') and C# in (

Select C#

From CRS

Where Cname='Riazi1' and Clg# in (

Select Clg#

From Clg

Where Clgname='Mechanic')))

حال مثال بالا را به روش **join** می نویسیم :

```
Select Sname
From Stud,CRS,Prof,SEC,Clg
Where Stud.S#=SEC.S# and
      CRS.C#=SEC.C# and
      Prof.P#=SEC.P# and
      CRS.Clg#=Clg.Clg# and
      Cname='Riazi1' and Term=902 and Clgname='Mechanic' and Pname='Alavi'
```

توابع ستونی (Min,Max,Sum,Avg,Count,...)

مثال : جمع کل تعداد قطعات تهیه شده توسط تهیه کننده S1 را بدهد .

```
Select Sum(Qty) as TotQty
From SP
Where S#='S1'
```

نکته : تعداد دقیق کل رکورد ها با **Select Count(*)** قابل محاسبه است .

```
Select S#,Min(Qty) as MinQ
From SP
```

```
Select S#
From SP
```

```
Where Qty < Avg(Qty)
```

این دو **Query** اشتباه نوشته شده اند

در اولین یک **Qty** با تک تک **S#** ها تکرار خواهد

شد که منطقی نخواهد بود و دومی نیز به این شکل

صحیح نیست .

```
Select S#
From SP
Where Qty < (
      Select Avg(Qty)
      From SP )
```

عملگرهای مجموعه‌ای

Query 1 { U : Union
 ∩ : Intersect
 - : Except

Query 2

Select City From S

Union

Select City From P

Group By

مثال :

Select S#,Avg(Qty) as AvgQ

From SP

Where S# in ('S2','S7','S9')

Group By S#

شرط روی گروه (Having)

* شماره تهیه کنندگان را بدهد که بیش از ۲ نوع قطعه تهیه کرده اند .

Select S#

From SP

Group By S# having Count(P#) > 2

بیاره سازی عملگر ÷ در SQL

* شماره تهیه کنندگان را بدهد که همه قطعات را تهیه کرده اند

Select S#

From SP

Group By S# having Count(P#) = (

Select Count(P#)

From P)

عملگر Contains

* شماره دانشجویان را بدهد که همه درس های ارائه شده توسط استاد پورحاجی در نیمسال
روم ۸۹ را انتخاب کرده باشند.

Select S#

From SEC

Where Term=892

Group By S# having C# Contains (

Select C#

From SEC,Prof

Where SEC.P#=Prof.P# and Term=892 and Pname='Pourhaji')

عملگر Exists

* نام تهیه کنندگان را بدهد که قطعه P2 را تهیه کرده اند.

Select Sname

From S

Where Exists (Select *

From SP

Where SP.SP#=S.S# and P#='P2')

انواع جدول در پایگاه داده

۱. پایه (Base Table)

۲. میانی (Intermediate Table)

۳. مجازی (Virtual Table)

جدول پایه همان جدول های رایج پایگاه داده است ، جدول میانی را خود DBMS برای اعمال چون Select های تو در تو می سازد و پس از اتمام کار ، از بین می برد و جدول مجازی ، همان View ها هستند که نحوه ایجاد آن را می بینیم :

Create View V1

AS Select S#,Sum(Qty) as TotQty

From SP

Group By S#

حال می توان از View ایجاد شده ، به این شکل استفاده کرد:

Select S#

From V1

Where TotQty > 500

مثال دیگر:

Create View SSP

AS Select *

From S,SP

Where S.S#=SP.S#

و هر بار که Join طبیعی S و SP مورد نیاز بود ، این View را جایگزین سطرهای فوق نمود.

● دستورات دستکاری داده ها

۱. درج رکورد

مثال: INSERT INTO S (S#,Sname,City,Status) VALUES ('S10','TractorSazi','TBZ',20)

مثال ۲:

Create Table Temp1 (

S# char(5),

TotQty integer,

Primary Key (S#));

INSERT INTO Temp1

Select S#,Sum(Qty)

From SP

Group By S#

۲. حذف رکورد

DELETE From *نام جدول* Where *شرط*

مثال: مشخصات تهیه کنندگانی را که قطعه P1 را تهیه کرده اند، از جدول پاک کند.

DELETE From S

Where S# in (

Select S#

From SP

Where P#='P1')

۳. بروزرسانی جدول

UPDATE *نام جدول*

Set مقدار جدید = *نام ستون* ۱، *نام ستون* ۲ = مقدار جدید ...

Where شرط

مثال: شهر تهیه کننده به شماره S1 را به تهران تغییر دهد.

UPDATE S

Set City='THR'

Where S#='S1'

Functional Dependency

وابستگی تابعی

$$\left. \begin{array}{l} (x,y) \in R \\ (x,z) \in R \end{array} \right\} \Rightarrow y=z$$

مجموعه صفات B به مجموعه صفات A وابستگی تابعی دارد، اگر و تنها اگر به ازای هر مجموعه مقادیر برای صفات A فقط یک مجموعه مقادیر از صفات B وجود داشته باشد.

تعریف ابرکلید: اگر در یک رابطه تمامی صفات رابطه به مجموعه صفات A وابستگی تابعی داشته باشد، آنگاه A ابرکلید (Super Key) است.

Full Functional Dependency

وابستگی تابعی کامل:

مجموعه صفات B به مجموعه صفات A وابستگی تابعی کامل دارد، اگر B به A وابستگی تابعی داشته باشد، ولی به هیچ زیرمجموعه محصل از مجموعه صفات A وابستگی نداشته باشد.

(S#,P#) → Qty

وابستگی کامل دارد

(S#,City) → Sname

وابستگی دارد، ولی کامل نیست

تعریف کلید کاندید: در یک مجموعه صفات A کلید کاندید (Candidate Key) خواهد بود، اگر همه صفات رابطه به A وابستگی تابعی کامل داشته باشند.

Normalization

سطوح مختلف دارد که در سه سطح بررسی خواهیم کرد:

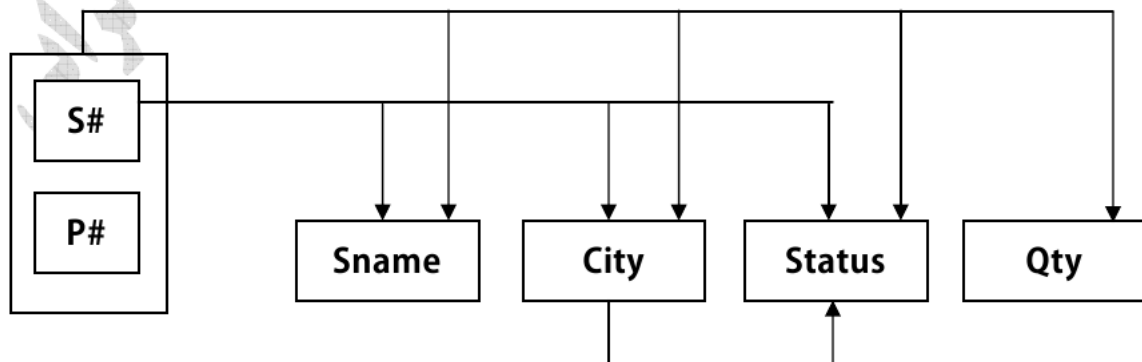
1NF,2NF,3NF

1NF: رابطه R در سطح اول نرمال قرار دارد اگر درست تعریف شده باشد و شامل صفات مرکب نباشد.

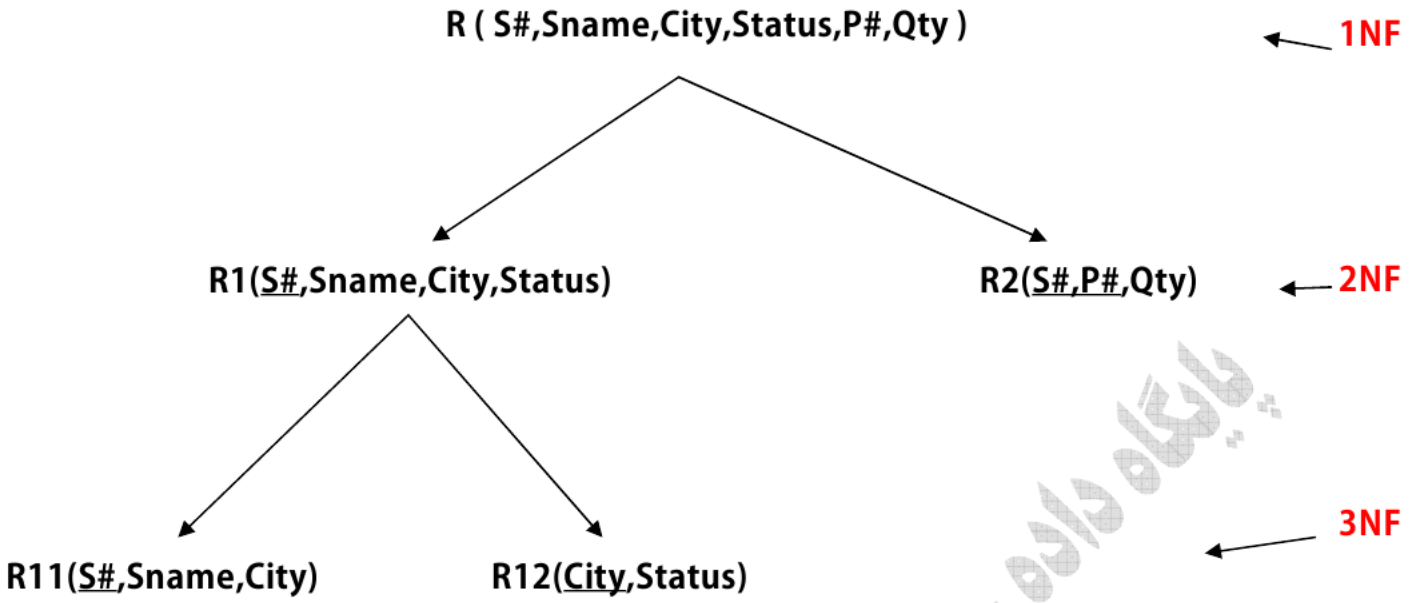
R (S#,Sname,City,Status,P#,Qty)

2NF: رابطه R در سطح دوم نرمال قرار دارد اگر اوکا در سطح اول نرمال قرار داشته و ثانیاً تمامی صفات غیر کلیدی به کلید اصلی وابستگی تابعی کامل داشته باشند.

3NF: رابطه R در سطح سوم نرمال قرار دارد اگر اوکا در سطح دوم نرمال قرار داشته و ثانیاً هیچ دو صفت غیر کلیدی از آن، بهمدیگر وابستگی تابعی نداشته باشند.

نمودار وابستگی کامل

* تا سطح ۳ نرمال سازی کنید

